

למעשה מרבץ מידיון בחרים חדשים ישתתפו בבחירות הבאות.

מה הם רוצים?

94% סבורים שגולדה היא האשה הנכר... 89% סבורים שמש... 84% דיין הוא האדם הנכון במקום הנכון... 53% סבורים שיגאל אלון נולד להיות סגן ראש-ממשלה (מה זה?)... היכן נערך סקר זה? בבית-אבות? במר... שבזקנים? בכנס ותיקי העלייה השנייה? אם לאתמין לניל סחר, מנהל הפרלמנט... טים לנוער, זוהי תוצאת הסקר שנערך בקרב הצעירים שישתתפו בפעם הראשונה בבחירות הבאות.

המסקנה: לדעת "נוער" זה, הכל הוא בסדר, כל אחד הוא בדיוק במקומו הנכון. כדברי הפרופסור בקאנדיד של וולטייר: "בטוב שבעולמות האפשריים." אמנם 53% אמרו בסקר זה שאין דעתם נוחה מן המיפלגות הקיימות. אולם 45% האחרים שהצביעו על מיפלגה מסוימת, התחלקו בדיוק כמו הזקנים - החל ב-48% למערך וב-24% לגח"ל, וכלה ב-2.2% לתנועת העולם הזה-כוח חדש.

9 ירחי הירון. האמנם זהו קולו של הדור החדש? סקר זה נערך בקרב ה"מימסד" של תלמידי-היתרון - הפרלמנטים לנוער. יתכן שרוב המשתתפים המתקבלים למוסד דות אלה הם "ילדים טובים" ו"תלמידים לדוגמה" - בני-טובים וקנים-מילידה. סקר אחר, שצוטט השבוע דווקא על-ידי דבר, מגיע למסקנה שונה למדי. לפיו, ייתנו הבחורים החדשים מקרב הדור הצעיר תוספת-כוח רצינית לשני פלגים: לגח"ל בצד האחד, ולתנועת העולם הזה בצד השני.

הסקר האמיתי ייערך, כמובן, בקלפיות בעוד תשעה חודשים בדיוק.

מנגנון

הנדיב הידוע

נגיד בנקישראל מחלק תשורות לאח"מים כארץ ובחז"ל בשווי שמונה מיליון ל"י

האורח רם-המעלה חייך בשביעות רצון. הוא היה בדרכו למלונן, בחזרה מטקס קבלת-פנים בלישכתו של נגיד בנקי"ש ראל, משה זנבר, בתום הטקס, קיבל מה-נגיד שי נאה: מטבע-זיכרון קטנה, בתוך קופסה אדומה מהודרת. צעצוע נחמד להעמיד מלל לאח בחדר-המגורים, היררה לעצמו.

הוא פתח את הקופסה, גילגל את המטבע בין אצבעותיו: חמישים לירות יש-ראליות, קרא את החרוט עליה.

האורח לא ידע אותו רגע, כי הוא היה מעיין בקטלוג מטבעות-הזיכרון של ישראל, היה זוכה בהפתעה נחמדה: תשורה הצנועה שבידיו הייתה שווה, בשוק הישראלי, 11 אלף ל"י.

סמלים צנוים. 11 ב-11 אלף ל"י, יכולה משפחתו של פועל בישראל לחיות ברווחה במשך שנה.

המשכורת הממוצעת של שכיר בישראל, קבע בנקישראל בעצמו, היא 9,600 ל"י - ברוטו. למרות זאת, מחלק בנק זה מתנות בשווי של 11 אלף ל"י.

היה זה בנקישראל עצמו שהנפיק ב-1964, לרגל מלאת עשור שנים להקמתו, מדליון מזהב אמיתי, ששוויו בעת ההנפקה היה 50 ל"י. הבנק הטביע או 1502 מטבעות כאלה. 800 מהן מכר לציבור, 702 השאיר בידיו. המטרה, כפי שנתגלה עתה: לחלקן בתור תשורות סמליות צנוות לאורחים חשובים.

נשיאים וכו'. מי נחשב חשוב מסת' (המשך בעמוד 9)

שר-הביטחון מאשר: נתתי הוראה להאזין

לשיחותיו הטלפוניות של כתב צבאי

חוק בישראל אינו אוסר האזנת-סתר, לא של אנשים פרטיים ולא של גופים ממלכתיים. אומנם, עוד בכנסת החמישית ניסה שר המשפטים דאז, דב יוסף, להניח על שולחן הכנסת הצעת-חוק לאיסור צי-תות (האזנת-סתר), שעל פיו תיאסר האזנת-סתר על אנשים פרטיים ותותר לגופים כמו המשטרה או שירותי-הבטחון רק ב-מקרים מסויימים ועל פי תיאורים מתאי-מים - אבל הצעת-חוק זו לא הגיעה מעולם לדיון. על פי חוק הרציפות היא הועברה אומנם לכנסת השישית, אך נעל-מה משם יחד עם דב יוסף ומאו לא ידע איש את מקום קבורתה.

משום כך אולי לא היסט שר-הבטחון משה דיין, שלא השיב לשאלתה של יוסף תמיר מעל במת הכנסת.

קופסת סיגריות הוטמן מתחת לשולחן הכתיבה של יערי.

מאז אותה פרשה לא התגלה כל נסיון של האזנה מצד גוף ממלכתי כלשהו ב-תחום הפוליטי או בתחום אחר מהחיים הפנימיים במדינה. לא היה זה מפני שלא היו האזנות כאלה. אלא שבמרוצת השנים שוכללו אמצעי ההאזנה החשאיים והפכו מתוחכמים עד כדי כך, שאסילו מומחי-ביון ואלקטרוניקה מאומנים מתקשים ל-

את הכתבות הביקורתיות ביותר על מערכת הביטחון וצה"ל, התפרס-מה בספר השנה של העיתונאים לשנת 1972, היוצא לאור על-ידי אגודת העיתונאים בתל-אביב. ברשימה שנשאה את ה-כותרת "יחס נוקשה לכתבים הצבאיים", הסתער הכתב הצבאי של היומן הארץ ויושב-ראש תא הכתבים הצבאיים, זאב שיף, בצורה חסרת תקדים על מערכת ה-הסברה של משרד-הביטחון וצה"ל.

טען שיף באותה רשימה, בין השאר: "דוברי צה"ל זורעות הבטחון מגלים יחס נוקשה לעתונות. גישתם היא לרוב אנטי-

מאת

אלי תבורי

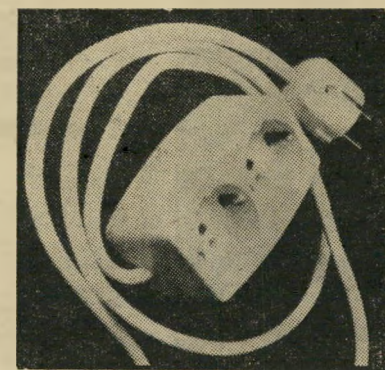
זאב שיף, כתבו הצבאי של הארץ, ויושב-ראש תא הכתבים הצבאיים של אגודת העיתונאים, אשר גילה במפתיע כי הוא משמש אובייקט להאזנה לפי הוראתו של שר הביטחון.

כל עתונאי יכול לשמש ככתב צבאי בר-ישראל. על מנת לשאת תואר זה חייב עתונאי לעמוד בדרישות המימנות גבוהות ולהיות מואמן על-ידי צה"ל לתפקידו. שיף, לשעבר קצין בצה"ל, הוא מוותיקי הכתבים הצבאיים ומהבולטים בהם. אם אומנם חושדים בו כי הוא עובר עבירה רות בטחוניות, אין דבר פשוט יותר מאשר לשלול ממנו את האמנתו ככתב צבאי. אבל לשם מה לחדור לתחום הפרט שלו ולעקוב בחשאי אחרי השיחות שהוא מנהל,

פישפש בחדר השינה

זה סוד כי בין הכתבים הצבאי אים זאב שיף הוא אולי הכתב הי-ביקורתי ביותר נגד מערכת הבטחון ושרי הבטחון בכל הקשור לעניינים בטחוניים טהורים ולא לנושאים פוליטיים או מוסי-ריים. שיף נמנה על מבקריו החריפים ביותר של דיין, ביקר לא אחת החלטות בטחוניות ומיבצעים של דיין. נראה שר-דיין, האטום לביקורת בכל תחום שהוא, רגיש דווקא לביקורת המופנית כלפיו ב-ענייני בטחון.

כתוצאה מכך הרגיש שיף על בשרו כי-שנים האחרונות היטב את מה שהוא מכנה "התנכלויות", בהופעתם המשותפת היחידה בטלוויזיה, לפני כשנתיים, העליב דיין את שיף והפגין כלפיו זילזול גלוי. על רקע זה נראית

דוגמה של מכשיר האזנה מתוחכם הטמון בתוך תקע חשמלי רגיל. כיום ניתן לצוות שיחות ב-טלפון או במקומות סגורים בשיטות יעילות.

גלותם. כאשר להאזנות לשיחות טלפוניות, אין כל אפשרות להוכיח קיומה של האזנה כזאת.

אבל זאב שיף יכול היה להוכיח כי אומנם האיננו לשיחותיו הטלפוניות, ואולי גם האחרות, וכי פישפשים (זה הכינוי ל-מכשירי ההאזנה) עקבו אפילו אחרי סודות חדר השינה שלו. ההוכחה שבידי שיף לא כללה סוללות או מכשירי האזנה, היתה פשוטה ביותר.

ממסע אישי נגד שיף, במטרה להפחידו, לשבור את רוחו ולחסלו כמוקד של ביקורת ציבורית על פעילותו הבטח-נית של שר-הבטחון. הפרשה, המתגלגלת עכשיו במישורים שונים, עשויה עוד להכות גלים רבים, ור-להביא לעימות גלוי בין משה דיין ור-העיתונות החופשית.

מבחינה חוקית אין בכך כל עבירה.

עה סודית... בכך ביקש מי שביקש ליצור קריטריונים חדשים לעבודתו של הכתב הצבאי, היינו עליו להתירא מראש אם לכתוב בכלל.

פרק נכבד במאמרו הקדיש שיף גם ל-שר-הבטחון משה דיין, אותו האשים כי "במשך חמש שנים, מאז מונה לתפקידו, לא הואיל שר-הבטחון להיפגש אלא פעם אחת בלבד לפגישת-רקע עם הכתבים ה-צבאיים... כל הפניות של הכתבים הצב-איים לבקר במחלקות מסויימות בתעשייה האווירית או ברשות פיתוח אמצעי הלחי-מה, נדחו בתירוץ בטחון. אך בו בזמן הזמין משרד הבטחון עתונאים אחרים ל-מוסדות אלה... זאת במטרה לקיים השפעה בעתונות ולנטרל ידיעות מסויימות העל-רות לבוא מן הכתב הצבאי."

כיוון שספר השנה של העיתונאים הוא פירסום מקצועי המגיע לחוג מוגבל בלבד, נשאו גם ההאשמותיו החמורות של שיף נגד מערכת הבטחון ונגד שר-הבטחון, בתחום צר מבלי שיגיעו לידיעת הציבור הרחב. היה זה עורכו של ספר השנה ור-חברו של שיף למערכת, יאיר קוטלר, שי-היפנה את תשומת-ליבו של ח"כ גח"ל יוסף תמיר לפיסקה אחת בכתבתו של שיף, בה נאמר: "השיא היה בהאזנות של קיימו לשיחותי במשך כמה חודשים. איני מטיל האשמה סתמית. הדברים בדוקים." כתוצאה מכך מיהר יוסף תמיר להגיש שאלתה לשר-הבטחון, בה שאל אותו: "האם נכון שהאיננו לשיחותיו של הכתב הצבאי זאב שיף?"

הפערה הציבורית האחרונה סביב גילוי האזנות סתר של שירותי-הביט-חון התחוללה בישראל בדיוק לפני עש-רים שנה, בפברואר 1953. היה זה כאשר התגלה מכשיר האזנה בחדרו של מאיר יערי בבנין מזכירות השומר הצעיר. ה-מכשיר התגלה אחרי ששומרי הבנין תפסו בלילה שני צעירים, שבאו כנראה להחליף את הסוללות במכשיר אשר היה בגודל של

המטבע